

Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Remissyttrande över förslag till ändrade föreskrifter för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter lo (ärendenr: NV-04787-14) från föreningen Jaktkritikerna

Licensjakten bryter mot EU:s Art- och habitatsdirektiv

Jaktkritikerna lämnade ett klagomål till EU-kommissionen den 30 november 2000 med ert nummer 2000/5242, som resulterade i ert Motiverade yttrande (2001-07-18). Den 9 november 2004 återkommer EU, som säger "att om nya upplysningar inkommer till kommissionen som skulle visa att Sverige har överträtt gemenskapsrätten kan kommissionen öppna ett nytt ärende och undersöka detta", för att ånyo hävda att Sverige överträder gemenskapsrätten när det gäller jakt efter lodjur i Sverige.

Detta har vi nu gjort och vi anser att Naturvårdsverket borde invänta EU-kommissionen svar innan beslut fattas om fortsatt lodjursjakt.

Vi ifrågasätter starkt motivet till den svenska licensjakten

Lodjuret är upptaget i EU:s Art- och habitatdirektiv från 1992 i artikel 12 som stadgar "ett strikt skyddssystem" men ger undantag i artikel 16 men med reservationen att om "det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus" så finns paragraferna a) - e) bl a "för att undvika allvarlig skada".

Denna paragraf liksom de övriga t o m d) kan inte tillämpas i Sverige utanför renbetesområdena. Detta har svenska staten också accepterat då de efter att de erhållit det Motiverade yttrandet hänvisade till paragraf e) som stadgar "att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bil.4..." (där lodjur finns med).

Att anse att jakt på fler än 100 djur om året skulle betecknas som "strängt kontrollerade förhållanden", "selektivt" och i "begränsad omfattning", tillåta "insamling och förvaring" är att inte förstå ordens rätta betydelse.

Sverige återupptog jakten på lodjur 2006 utanför renbetesområdet efter inhibering av jakten efter det motiverade yttrandet och korrespondens med EU-kommissionen. Sedan dess har jakten uppgått till 400 dödade lodjur och 560 i renbetesområdet eller i medeltal 120 lodjur per år. Detta har resulterat i att lodjurens populationsstorlek minskat med 22 % sedan 2006

Förutom den legala jakten förekommer också illegal jakt i tämligen stor omfattning. Skattningar anger att den olaga jakten är den näst största dödsorsaken efter den legala licensjakten (Naturvårdsverket: Nationell förvaltningsplan för lodjur 2013-2017). Då ca 30 lodjur dör i trafiken varje år (2013 dödades 40) beräknar vi att minst 50 lodjur dödas illegalt. Eftersom licensjakten dödar 120 lodjur eller ca 10-15 % av lodjuren i Sverige så blir all dödlighet förutom den naturliga ca 200 individer eller drygt 20 % av populationen vilket klart överstiger den tänkbara överdödlighet med mellan 3 - 6 % som lodjuren har som tröskelvärde för att den "nuvarande populationen ska kunna bibehålla en positiv tillväxt i ett långsiktigt perspektiv" enligt en sårbarhetsanalys med Vörten-simuleringar gjorda 1999 (Kontio, T.1999). Är den svenska lodjurspopulationen (*Lynx lynx*) livskraftig? En sårbarhetsanalys-CBM:s skriftserie 1:105–117.).

I dag anger Naturvårdsverket antalet föryngringar till 83 i norra Sverige (i princip renbetesområdet) där enligt verkets förvaltningsplan bör finnas 75. I mellersta Sverige finns 95 familjegrupper i stället för önskade 137 och i södra Sverige 19 grupper i stället för 38.

Viltskadecentrum anger att det i dag finns ca 1000 lodjur i hela landet men antyder att detta är en underskattning. Hur stor denna underskattning anses vara framgår inte. I Slutbetänkandet av Rovdjursutredningen (SOU 1999:146) framgår att lodjuren behöver 1 000 - 3 500 individer för "långsiktig överlevnad" och undvika "genetik utarmning". Vidare framhålls "Kriteriet gäller en population som *inte* är isolerad utan som har ett visst inflöde av material från andra populationer."

I en tidigare skrivelse från oss har vi hänvisat till den enda (av oss kända) genetiska forskningsrapport (Hellborg m fl. Observation Genetiks 3: 97 - 111 (2002)) som visar den ytterst låga grad av genetisk variation som den svenska lodjursstammen innehåller, vilket tyder på en mycket litet inflöde av gener från öst. Eftersom inflödet är minimalt bör alltså antalet lodjur ligga i det högre intervallet som anges av forskarna alltså 2 500 - 3 500 individer.

Av de 152 lodjur som undersökts på Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) under 2012-2013) har 18 lodjur haft abnorma defekter som t ex flera lodjur har felaktig tanduppsättning, saknar en njure, dubbelt så stor njure, hål i mjälte mm. Även om inga av dessa skador kan hänföras till genetiska defekter så är uppenbarligen inte hälsotillståndet hos de svenska lodjuren tillfredsställande.

Vi har svårt att tro att EU skulle ha samma åsikter om paragraf e) syfte och innehåll som Naturvårdsverket. För de flesta svenskar innebär "selektivt" ett

urval av individer av någon eller några specificerade egenskaper, att "strängt kontrollerade förhållanden" innebär just kontroll av oberoende personer vid insamlandet och att "begränsad omfattning" innebär klart angivna mål som definitivt inte innebär 1000-tals djur.

För att någon av artikel 16:s paragrafer ska kunna användas måste ett av de i paragrafernas skaderekvisit föreligga. Detta har kommissionen avvisat i sitt Motiverade yttrande men Svenska staten påstått finns i art. 16 e).

Vi hävdar att lodjurets gynnsamma bevarandestatus försvåras och till och med hotas av jakten som bedrivs.

Svenska statens tolkning av art.16 e) är en förvrängning av innehållet och på det sätt som nu jakten bedrivs inte uppfyller de krav som paragrafen ställer.

Eftersom jakten absolut inte kan motiveras söder om renbetesområdet kan jakten i renbetesområdet vara skydds jakt som är selektiv, sker under strängt kontrollerade förhållanden och är av begränsad omfattning i stället för den licensjakt som tillämpas.

Den jakt som bedrivits i Sverige har endast till syfte att tillfredsställa jägarnas behov av att eliminera en konkurrent till jägarnas rådjursjakt som ju också Naturvårdsverket medger i sitt förslag till lodjursjakt "... *förebygga viltskador medges viss licensjakt och skydds jakt på lodjur.*". Artikel 16 §e) syftar inte till att motivera en dylik jakt.

Föreningen Jaktkritikerna anser alltså att Naturvårdsverket bryter mot gemenskapsrätten i EU genom att tillåta licensjakt på lodjur och anser att jakten ska förbjudas.

Förbjud användning av fångstredskap

Föreningen anser att det är mycket allvarligt att Naturvårdsverket öppnar upp för användning av fångstredskap i de reviderade föreskrifterna. Vi anser att jakt efter lo med fångstredskap är helt förkastligt ur djurskyddssynpunkt. Lodjur som fångas i fälla utsätts för omfattande stress och riskerar att utsättas för smärta och fysiska skador. Rapporter från SVA vittnar om skador på klor och tänder samt fynd av träflis i magsäck, ett resultat av att infångade lodjur försöker tugga sig ut. Även fällorna bär spår av lodjurens utbrytningsförsök. Det torde inte råda någon tvekan om att ett vilt djur som i desperation skadar sig i, och gör åverkan på, fångstredskapet drabbats av svår panik och stress. Detta kan inte vara förenligt med Jaktlagen 27 § som säger *att jakten skall bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande.*

Jakt med fångstredskap är inte heller selektiv, utan kan fånga lodjur utan hänsyn till kön och ålder, liksom andra vilda djur och tamdjur.

Föreningen tycker det är anmärkningsvärt att rådet om användning av elektroniskt larm som möjliggör snabb vittjning av fångstredskap tagits bort med hänvisning till att Naturvårdsverket ämnar återkomma om användning av fångstredskap i reviderade föreskrifter. Detta har ju dock inte hindrat att typgodkända vildsvinsfällor omfattas av krav på elektroniskt larm och snabb vittjning.

Sammanfattningsvis anser föreningen Jaktkritikerna att det tillfälliga stoppet för användning av fångstredskap vid jakt efter lodjur ska permanenteras i de reviderade föreskrifterna!

Stockholm den 5 september 2014

Hans Ryttman
Ordförande
För föreningen Jaktkritikerna
Skönstaholmsvägen 68
123 60 Farsta